

Federació de
Municipis de
Catalunya

LLEI D'ENJUDICIAMENT CRIMINAL I CODI PENAL

Impacte concret per als ens locals

Llei orgànica 1/2026, de 8 d'abril, en matèria de multireincidència, per la que es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal i la Llei d'enjudiciament criminal, aprovada per Real Decret de 14 de setembre de 1882

MODIFICACIÓ LLEI D'ENJUDICIAMENT CRIMINAL I CODI PENAL

Impacte concret per als ens locals

La Llei orgànica 1/2026 modifica la **Llei d'enjudiciament criminal (LECrím)** i el **Codi Penal (CP)** per resoldre disfuncions en la resposta penal a la multireincidència en delictes contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic, amb una referència especial als furt, les estafes i les conductes similars que afecten la convivència ciutadana i el comerç local. Aquesta modificació entra en vigor el 10 d'abril de 2026 i respon a demandes d'entitats locals, que perceben directament els efectes d'aquestes conductes reiterades en l'activitat econòmica i la seguretat veïnal.

Modificacions principals en la LECrím

Es modifiquen els articles 13 i 544 bis per ampliar les primeres diligències i les mesures cautelars personals. Això permet **prohibicions de residència o acostament** a barris, municipis o províncies quan sigui necessari per evitar la reiteració delictiva.

Es crea un nou apartat 3 en l'article 105, que reconeix a les entitats locals legitimació per exercir l'**acció penal en els delictes de furt** previstos al Capítol I del Títol XIII del Llibre II del CP. Aquesta novetat té una clara vocació municipal, ja que dota els **ajuntaments** d'un instrument jurídic per intervenir directament en la persecució d'aquests delictes, i demanar mesures cautelars personals.

Modificacions principals en el CP

S'ajusten els articles 22, 66 i 80 per precisar el règim de **reincidència i beneficis penals**, excloent en general els delictes lleus, excepte en supòsits de multireincidència.

En **matèria de furt**, l'article 234 eleva a tipus bàsic els casos lleus amb almenys tres condemnes fermes de la mateixa naturalesa; l'article 235 introdueix agreujants per productes agraris/ramaders (superant 400 euros) i per telèfons mòbils o dispositius similars.

En **estafa**, els articles 248 i 250 harmonitzen el tractament de la multireincidència.

L'article 255.3 sobre **defraudació energètica per narcotràfic** i l'article 568.2 sobre **combustibles líquids** inclouen altres novetats.

IMPACTE PER ALS ENS LOCALS

Aquesta norma **enforteix clarament el paper dels ajuntaments** en la lluita contra la delinqüència reiterada de baixa intensitat (furt), que és la que **més impacte té en la vida quotidiana dels municipis**.

Destaca especialment:

El tractament penal més sever de la multireincidència

La possibilitat d'adoptar mesures cautelars territorials

La legitimació directa dels ens locals per exercir acció penal en delictes de furt.

Guia de personació dels ens locals al procediment judicial

1

Acord de l'òrgan competent (Ple o alcalde/ssa amb posterior ratificació).

2

Certificació de l'acord i, si és el cas, del decret d'alcaldia.

3

Designació de lletrat/ada i, si escau, procurador/a: La representació i defensa pot ser assumida pels serveis jurídics de l'ajuntament o per persones lletrades designades a l'efecte. En el procediment abreujat la intervenció de procurador/a no és estrictament necessària fins al tràmit d'obertura de judici oral.

4

Presentació de l'escrit de personació amb la documentació acreditativa.

5

Esmena de defectes, si així ho requereix l'òrgan judicial.

6

L'ajuntament es pot personar en qualsevol moment abans del tràmit de qualificació del delictes.

7

Si l'ajuntament es persona un cop ha transcorregut el termini per formular l'escrit d'acusació, només podrà adherir-se a l'escrit d'acusació presentat pel Ministeri Fiscal o per altres acusacions ja personades.

	NORMATIVA ANTERIOR	MODIFICACIÓ INTRODUÏDA PER LA LO 1/2026	IMPACTE ESPECÍFIC EN EL MÓN LOCAL
Multireincidència (art. 22 CP)	La reincidència no computava condemnes per delictes lleus i existien problemes interpretatius amb la multireincidència en furts i estafes lleus.	Es defineix clarament la reincidència i s'admet la computabilitat dels delictes lleus quan formen part d'un tipus agreujat per multireincidència .	Facilita una resposta penal més efectiva davant delinqüents reiterats que actuen habitualment en espais urbans i comercials. Millora la seguretat percebuda als municipis.
Aplicació de penes en delictes lleus (art. 66 CP)	Àmplia discrecionalitat judicial en delictes lleus, fins i tot en casos de reiteració.	Es limita aquesta discrecionalitat quan el delicte lleu constitueix un supòsit agreujat per multireincidència .	Major uniformitat i contundència penal contra la delinqüència reiterada de baixa intensitat, molt present en nuclis urbans.
Suspensió de penes (art. 80 CP)	Els antecedents per delictes lleus no impediïen en general l'accés a la suspensió de la pena.	Els delictes lleus sí que compten quan integren un tipus agreujat per multireincidència.	Redueix la sensació d'impunitat en casos repetits de furts o estafes en comerç local i espai públic.
Furt lleu multireincident (art. 234 CP)	El furt de menys de 400 € era delicte lleu encara que fos reiterat, amb escassa eficàcia dissuasiva.	Si hi ha almenys tres condemnes prèvies (una de les quals lleu), s'imposa la pena de delicte menys greu .	Impacte directe en la protecció del comerç de proximitat i a la convivència en barris amb furts reiterats.
Furt en explotacions agràries (art. 235.1.4 CP)	Calia acreditar perjudici greu, generant litigis complexos.	N'hi ha prou que el valor superi els 400 € per apreciar el tipus agreujat.	Protegeix millor el sector agrari i ramader, especialment en municipis rurals.
Furt de telèfons mòbils i dispositius digitals (art. 235.1.10 CP)	No existia un agreujament específic per mòbils.	Es crea un tipus agreujat específic pel furt de telèfons mòbils i dispositius amb dades personals.	Molt rellevant per a policies locals i seguretat urbana, donada l'elevada incidència d'aquests furts a l'espai públic.
Estafa lleu multireincident (art. 248 CP)	Les estafes de menys de 400 € mantenien la consideració de delicte lleu encara que fossin reiterades.	Com en el furt, la multireincidència comporta l'aplicació de la pena pròpia del delicte menys greu.	Protecció reforçada a persones grans i col·lectius vulnerables, habituals víctimes en l'àmbit local.
Mesures cautelars personals (arts. 13 i 544 bis LECrim)	Ús més restrictiu de mesures com la prohibició d'acudir a determinats llocs.	Es reforça la possibilitat d'imposar prohibicions de residir o acudir a barris o municipis per evitar reiteració delictiva.	Instrument clau per a la gestió de conflictes de convivència i seguretat en àmbits municipals concrets.
Mesures cautelars personals (arts. 13 i 544 bis LECrim)	Els ajuntaments no tenien reconeixement exprés per exercir acció penal en delictes de furt.	Es reconeix explícitament que les entitats locals poden exercir l'acció penal en delictes de furt.	Canvi molt rellevant: dota els municipis d'una eina jurídica directa per defensar la convivència i el comerç local.